

USTAWA
z dnia 28 lipca 2005 r.

o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych¹⁾

Opracowano na podstawie Dz.U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1399, z 2007 r. Nr 133, poz. 921, z 2009 r. Nr 62, poz. 504.

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa:

- 1) zasady oraz warunki prowadzenia i finansowania lecznictwa uzdrowiskowego;
- 2) kierunki lecznicze uzdrowisk;
- 3) zasady sprawowania nadzoru nad lecznictwem uzdrowiskowym;
- 4) zasady nadawania obszarowi statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej;
- 5) zasady pozbawiania obszaru statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej;
- 6) zadania gmin uzdrowiskowych.

Art. 2.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) lecznictwo uzdrowiskowe - zorganizowaną działalność polegającą na udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej, prowadzoną w uzdrowisku przez zakłady lecznictwa uzdrowiskowego przy wykorzystaniu warunków naturalnych, takich jak:
  - a) właściwości naturalnych surowców leczniczych,
  - b) właściwości lecznicze klimatu, w tym talassoterapia i subterraneoterapia oraz właściwości lecznicze mikroklimatu

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się: ustawę z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, ustawę z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych, ustawę z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach, ustawę z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej, ustawę z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu oraz ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

- a także towarzyszące temu zabiegi fizykalne;
- 2) gmina uzdrowiskowa - gminę, której obszarowi lub jego części został nadany status uzdrowiska w trybie określonym w ustawie;
  - 3) uzdrowisko - obszar, na terenie którego prowadzone jest leczenie uzdrowiskowe, wydzielony w celu wykorzystania i ochrony znajdujących się na jego obszarze naturalnych surowców leczniczych, spełniający warunki, o których mowa w art. 34 ust. 1, któremu został nadany status uzdrowiska;
  - 4) obszar ochrony uzdrowiskowej - obszar spełniający warunki, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5, któremu został nadany status obszaru ochrony uzdrowiskowej;
  - 5) operat uzdrowiskowy - dokument zawierający charakterystykę wyodrębnionego obszaru pod względem możliwości uznania go za uzdrowisko albo obszar ochrony uzdrowiskowej, ze szczególnym uwzględnieniem dostępnych na tym obszarze naturalnych surowców leczniczych i klimatu;
  - 6) strefy ochronne - części obszaru uzdrowiska albo obszaru ochrony uzdrowiskowej, określone w statucie uzdrowiska, wydzielone w celu ochrony czynników leczniczych i naturalnych surowców leczniczych, walorów środowiska i urządzeń uzdrowiskowych;
  - 7) urzędnictwo uzdrowiskowe - urzędnictwo służące do leczniczego wykorzystania naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości leczniczych klimatu;
  - 8) naturalne surowce lecznicze - gazy lecznicze oraz kopaliny lecznicze, w tym peloidy, wody lecznicze i wody termalne, których właściwości lecznicze zostały potwierdzone na zasadach określonych w ustawie;
  - 9) właściwości lecznicze klimatu - czynniki atmosferyczne sprzyjające zachowaniu zdrowia, leczeniu lub łagodzeniu skutków lub objawów chorób;
  - 10) zakład leczenia uzdrowiskowego - zakład opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408, z późn. zm.²⁾), działający na obszarze uzdrowiska, utworzony w celu udzielania świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia uzdrowiskowego, w ramach kierunków leczniczych i przeciwwskazań ustalonych dla danego uzdrowiska, w szczególności wykorzystujący warunki naturalne przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Art. 3.

1. Ilekroć granice uzdrowiska albo obszaru ochrony uzdrowiskowej pokrywają się z granicami administracyjnymi więcej niż jednej gminy, prawa i obowiązki przewidziane w ustawie są wykonywane przez te gminy w trybie i na zasadach,

---

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1992 r. Nr 63, poz. 315, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 138, poz. 682, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 769 i Nr 158, poz. 1041, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1115, z 1999 r. Nr 28, poz. 255 i 256 i Nr 84, poz. 935, z 2000 r. Nr 3, poz. 28, Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 84, poz. 948, Nr 114, poz. 1193 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 5, poz. 45, Nr 88, poz. 961, Nr 100, poz. 1083, Nr 111, poz. 1193, Nr 113, poz. 1207, Nr 126, poz. 1382, 1383 i 1384 i Nr 128, poz. 1407, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 124, poz. 1151 i 1152, Nr 171, poz. 1663, Nr 213, poz. 2081 i Nr 223, poz. 2215 oraz z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 i Nr 273, poz. 2703.

o których mowa w art. 64-74 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.³⁾).

- Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy granice uzdrowiska albo obszaru ochrony uzdrowiskowej wykraczają poza granice administracyjne więcej niż jednej gminy.

Rozdział 2

Lecznictwo uzdrowiskowe

Art. 4.

- Lecznictwo uzdrowiskowe jest integralną częścią systemu ochrony zdrowia.
- Lecznictwo uzdrowiskowe prowadzi się w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego zlokalizowanych w uzdrowiskach.

Art. 5.

- Lecznictwo uzdrowiskowe jest prowadzone przy wykorzystaniu urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego służących do leczniczego wykorzystania naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości leczniczych klimatu, w szczególności takich jak:
  - 1) pijalnie uzdrowiskowe;
  - 2) tężnie;
  - 3) parki;
  - 4) ścieżki ruchowe;
  - 5) urządzone odcinki wybrzeża morskiego;
  - 6) lecznicze i rehabilitacyjne baseny uzdrowiskowe;
  - 7) urządzone podziemne wyrobiska górnicze.
- Urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego są udostępniane użytkownikom zgodnie z regulaminem korzystania z tych urządzeń, sporządzonym przez podmiot posiadający te urządzenia.
- Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne, jakim powinny odpowiadać urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, kierując się wymaganiami określonymi dla tych obiektów oraz standardami przyjętymi w celu zapewnienia efektywności zabiegów i warunków sanitarno - higienicznych oraz uwzględniając ochronę dóbr kultury, a także zagrożenia geologiczne i górnicze w odniesieniu do wyrobisk górniczych.

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568 oraz z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759.

Art. 6.

Zakładami lecznictwa uzdrowiskowego są:

- 1) szpitale uzdrowiskowe;
- 2) sanatoria uzdrowiskowe;
- 3) prewentoria uzdrowiskowe dla dzieci;
- 4) przychodnie uzdrowiskowe.

Art. 7.

Udzielanie świadczeń zdrowotnych przy wykorzystaniu naturalnych surowców leczniczych należy do zadań zakładu przyrodoleczniczego, który jest jednostką organizacyjną zakładu lecznictwa uzdrowiskowego.

Art. 8.

Do zadań szpitala uzdrowiskowego należy w szczególności zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie uzdrowiskowe w warunkach szpitala uzdrowiskowego:

- 1) udzielania całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;
- 2) całodobowej opieki lekarskiej i pielęgniarstwa;
- 3) realizacji przewidzianych programem leczenia zabiegów przyrodoleczniczych i leczenia farmakologicznego;
- 4) korzystania z naturalnych surowców leczniczych oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego;
- 5) edukacji zdrowotnej.

Art. 9.

Do zadań sanatorium uzdrowiskowego należy w szczególności zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie uzdrowiskowe w sanatorium uzdrowiskowym:

- 1) udzielania całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;
- 2) opieki lekarskiej i całodobowej opieki pielęgniarstwa;
- 3) realizacji przewidzianych programem leczenia zabiegów przyrodoleczniczych z wykorzystaniem naturalnych surowców leczniczych oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego;
- 4) świadczeń profilaktycznych;
- 5) edukacji zdrowotnej.

Art. 10.

Do zadań prewentorium uzdrowiskowego dla dzieci należy w szczególności zapewnienie dziecku pochodzącemu ze środowiska zagrożonego rozwojem niektórych chorób, które skierowano na leczenie uzdrowiskowe w prewentorium:

- 1) udzielania całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;
- 2) opieki lekarskiej i całodobowej opieki pielęgniarstwa;
- 3) realizacji przewidzianych programem zabiegów przyrodoleczniczych z wykorzystaniem naturalnych surowców leczniczych oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego;
- 4) świadczeń profilaktycznych;
- 5) świadczeń opiekuńczych;
- 6) edukacji zdrowotnej.

Art. 11.

Do zadań przychodni uzdrowiskowej należy w szczególności zapewnienie pacjentowi:

- 1) ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń profilaktycznych, z wykorzystaniem naturalnych surowców leczniczych zleconych przez lekarza;
- 2) edukacji zdrowotnej.

Art. 12.

Szpital uzdrowiskowy, sanatorium uzdrowiskowe i prewentorium uzdrowiskowe dla dzieci udzielające świadczeń opieki zdrowotnej osobom objętym obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki zapewniają warunki do prowadzenia nauczania i wychowania w zakresie i na zasadach określonych w art. 71c ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.⁴⁾).

Art. 13.

1. Ustala się następujące kierunki lecznicze uzdrowisk:

- 1) choroby ortopedyczno-urazowe;
- 2) choroby układu nerwowego;
- 3) choroby reumatologiczne;
- 4) choroby kardiologiczne i nadciśnienie;
- 5) choroby naczyń obwodowych;
- 6) choroby górnych dróg oddechowych;

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141 i Nr 94, poz. 788.

- 7) choroby dolnych dróg oddechowych;
  - 8) choroby układu trawienia;
  - 9) cukrzyca;
  - 10) otyłość;
  - 11) choroby endokrynologiczne;
  - 12) osteoporoza;
  - 13) choroby skóry;
  - 14) choroby kobiece;
  - 15) choroby nerek i dróg moczowych;
  - 16) choroby krwi i układu krwiotwórczego;
  - 17) choroby oka i przydatków oka.
2. W ramach określonych kierunków leczniczych uzdrowisk należy w szczególności uwzględniać leczenie uzdrowiskowe osób, u których wystąpiły choroby zawodowe.
  3. Statut zakładu lecznictwa uzdrowiskowego określa w szczególności rodzaj i zakres udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej ustalonych na podstawie kierunków leczniczych, z uwzględnieniem przepisu ust. 2, wynikających z dostępnych naturalnych surowców leczniczych i warunków klimatycznych.

Art. 14.

Świadczenia zdrowotne w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego są udzielane na podstawie wystawionych przez lekarza:

- 1) skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo
- 2) zaświadczenia o braku przeciwwskazań do korzystania z danego rodzaju świadczeń zdrowotnych w danym uzdrowisku.

Art. 15.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

Rozdział 3

Zasady finansowania lecznictwa uzdrowiskowego

Art. 16.

1. Świadczeniobiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 oraz z 2005 r. Nr 94, poz. 788) korzystają z lecznictwa uzdrowiskowego na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Osoby inne niż świadczeniobiorcy oraz świadczeniobiorcy, którzy nie uzyskali skierowania na leczenie uzdrowiskowe na zasadach określonych w przepisach, o których mowa w ust. 1, mogą korzystać z lecznictwa uzdrowiskowego za odpłatnością w wysokości ustalonej przez zakład lecznictwa uzdrowiskowego, po przedstawieniu zaświadczenia o braku przeciwwskazań do korzystania z danego rodzaju świadczeń zdrowotnych w danym uzdrowisku.
3. Osoby, o których mowa w ust. 2, mogą korzystać z lecznictwa uzdrowiskowego, jeżeli zapewniono korzystanie z tego lecznictwa świadczeniobiorcom, o których mowa w ust. 1.

Rozdział 4

Nadzór nad lecznictwem uzdrowiskowym

Art. 17.

1. Nadzór nad lecznictwem uzdrowiskowym sprawuje minister właściwy do spraw zdrowia i wojewoda, a w odniesieniu do lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonego w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego utworzonych przez Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw wewnętrznych, odpowiednio ci ministrowie w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia.
2. Wojewoda sprawuje nadzór nad lecznictwem uzdrowiskowym prowadzonym przez zakłady lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze województwa przy pomocy naczelnego lekarza uzdrowiska.

Art. 18.

Organy sprawujące nadzór, o których mowa w art. 17, dokonują kontroli i oceny lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonego w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego.

Art. 19.

1. Do zadań ministra właściwego do spraw zdrowia należy w szczególności:
  - 1) wytyczanie kierunków działalności uzdrowisk w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego;
  - 2) ustalanie kierunków leczniczych dla poszczególnych uzdrowisk w oparciu o naturalne surowce o potwierdzonych właściwościach leczniczych i klimat;
  - 3) monitorowanie zachowania warunków leczniczych i środowiskowych warunkujących przyznanie i utrzymanie statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej;
  - 4) określanie wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego;
  - 5) potwierdzenie spełnienia warunków koniecznych do nadania danemu obszarowi statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej na podstawie operatu uzdrowiskowego;

- 6) opracowanie wzorcowego statutu uzdrowiska i wzorcowego statutu obszaru ochrony uzdrowiskowej;
  - 7) występowanie do Prezesa Rady Ministrów o nadanie danemu obszarowi statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej lub pozbawianie danego obszaru takiego statusu;
  - 8) uzgadnianie planów zagospodarowania przestrzennego dla stref ochronnych, o których mowa w art. 38 ust. 1;
  - 9) ustalanie zasad kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego;
  - 10) rozpatrywanie odwołań od decyzji wojewody.
2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, kierując się bezpieczeństwem pacjenta i koniecznością zachowania standardów świadczeń opieki zdrowotnej, a także wskazaniami nauki i praktyki.
  3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, zasady kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego, kierując się bezpieczeństwem pacjenta, a także wskazaniami nauki i praktyki.
  4. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wzorcowy statut uzdrowiska i wzorcowy statut obszaru ochrony uzdrowiskowej, kierując się potrzebą ustalenia jednolitych reguł stanowiących podstawę działania uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej w całym kraju.

Art. 20.

1. W ramach nadzoru, o którym mowa w art. 17 ust. 1, minister właściwy do spraw zdrowia jest uprawniony w szczególności do:
  - 1) oceny zgodności lecznictwa uzdrowiskowego z kierunkami leczniczymi, o których mowa w art. 13 ust. 1;
  - 2) żądania udostępnienia dokumentów związanych z działalnością zakładów lecznictwa uzdrowiskowego oraz zapoznawania się z ich treścią;
  - 3) żądania przekazania wszelkich informacji i wyjaśnień dotyczących działalności zakładów lecznictwa uzdrowiskowego;
  - 4) przeprowadzania kontroli na terenie zakładów lecznictwa uzdrowiskowego i żądania wyjaśnień potrzebnych dla oceny ich działalności i jakości świadczeń opieki zdrowotnej oraz funkcjonowania zakładów lecznictwa uzdrowiskowego.
2. Minister właściwy do spraw zdrowia, przedstawiając pisemne żądania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, wskazuje termin ich wykonania.
3. W przypadku stwierdzenia, na podstawie ust. 1, przypadków naruszeń przepisów ustawy minister właściwy do spraw zdrowia powiadamia zakład lecznictwa uzdrowiskowego o stwierdzonych nieprawidłowościach oraz:
  - 1) wydaje zalecenia pokontrolne mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości;

- 2) wydaje w miarę potrzeby decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości
- wyznaczając termin do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i dostosowania działalności do przepisów ustawy.
4. W przypadku gdy został złożony wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, termin do usunięcia nieprawidłowości, o którym mowa w ust. 3, liczy się od dnia doręczenia zalecenia lub decyzji po rozpatrzeniu wniosku.
5. W terminie 14 dni od dnia upływu terminu wyznaczonego do usunięcia nieprawidłowości zakład lecznictwa uzdrowiskowego informuje pisemnie ministra właściwego do spraw zdrowia o sposobie usunięcia nieprawidłowości.
6. Przepisy ust. 1 pkt 2-4 i ust. 2-5 stosuje się odpowiednio do wojewody.

Art. 21.

1. Kontrolę w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego przeprowadzają w imieniu ministra właściwego do spraw zdrowia upoważnione osoby będące pracownikami ministerstwa obsługującego ministra właściwego do spraw zdrowia albo inne osoby posiadające odpowiednie do przedmiotu kontroli kwalifikacje i doświadczenie zawodowe.
2. Minister właściwy do spraw zdrowia w upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli określa przedmiot i zakres kontroli oraz wskazuje osobę uprawnioną do przeprowadzenia kontroli.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do osób przeprowadzających kontrolę w imieniu Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 22.

1. Osoba przeprowadzająca kontrolę nie może być jednocześnie:
  - 1) pracownikiem Narodowego Funduszu Zdrowia, świadczeniodawcy, o którym mowa w pkt 3, gminy uzdrowiskowej lub zakładu lecznictwa uzdrowiskowego;
  - 2) właścicielem zakładu lecznictwa uzdrowiskowego;
  - 3) świadczeniodawcą, który zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w art. 16 ust. 1;
  - 4) osobą współpracującą z zakładem lecznictwa uzdrowiskowego lub świadczeniodawcą, o którym mowa w pkt 3;
  - 5) członkiem organów zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność ubezpieczeniową na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.⁵⁾).
2. Osoba, o której mowa w ust. 1, podlega wyłączeniu od udziału w kontroli z mocy ustawy, jeżeli:

---

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 259 oraz z 2005 r. Nr 48, poz. 447 i Nr 83, poz. 719.

- 1) pozostaje z zakładem lecznictwa uzdrowiskowego lub gminą uzdrowiskową w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że wynik kontroli może mieć wpływ na jej prawa lub obowiązki;
  - 2) kontrola dotyczy jej małżonka, krewnych lub powinowatych do drugiego stopnia;
  - 3) kontrola dotyczy osoby związanej z nią z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.
3. Powody wyłączenia, o których mowa w ust. 2, trwają także po ustaniu uzasadniającego je małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.
  4. Niezależnie od przyczyn wymienionych w ust. 2, minister właściwy do spraw zdrowia wyłącza osobę przeprowadzającą kontrolę na jej żądanie lub na wniosek zakładu lecznictwa uzdrowiskowego lub organu gminy uzdrowiskowej, jeżeli między tą osobą a zakładem lecznictwa uzdrowiskowego zachodzi stosunek osobisty tego rodzaju, że mógłby wywołać wątpliwości co do jej bezstronności.
  5. Wyłączona osoba przeprowadzająca kontrolę podejmuje wyłącznie czynności niecierpiące zwłoki ze względu na interes społeczny lub ważny interes zakładu lecznictwa uzdrowiskowego.
  6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się do osób przeprowadzających kontrolę w imieniu Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 23.

Minister właściwy do spraw zdrowia może zwracać się do właściwych służb i inspekcji z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska.

Art. 24.

1. Wojewoda powołuje i odwołuje naczelnego lekarza uzdrowiska.
2. Naczelnny lekarz uzdrowiska, o którym mowa w ust. 1, sprawuje nadzór nad jakością świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych przez zakłady lecznictwa uzdrowiskowego.
3. Naczelnny lekarz uzdrowiska, za pośrednictwem wojewody, co 12 miesięcy składa informację o swojej działalności ministrowi właściwemu do spraw zdrowia.
4. Do naczelnego lekarza uzdrowiska stosuje się odpowiednio przepisy art. 20 ust. 1 pkt 2-4 i art. 22 ust. 1-5.

Art. 25.

Naczelnny lekarz uzdrowiska powoływany jest spośród osób posiadających tytuł specjalisty w zakresie balneologii i medycyny fizykalnej oraz co najmniej 10-letni staż pracy w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego.

Art. 26.

Do zadań naczelnego lekarza uzdrowiska należy w szczególności:

- 1) współdziałanie z osobami sprawującymi nadzór specjalistyczny na obszarze danego województwa;
- 2) współdziałanie z organami jednostek samorządu terytorialnego i zakładami opieki zdrowotnej, powołanymi do zapewnienia opieki zdrowotnej ogółowi ludności, ze szczególnym uwzględnieniem spraw dotyczących pacjentów;
- 3) monitorowanie i inicjowanie porozumień między podmiotami prowadzącymi zakłady lecznictwa uzdrowiskowego w sprawie udzielania świadczeń zdrowotnych, prawidłowej eksploatacji naturalnych surowców leczniczych i prawidłowego wykorzystania kadr medycznych;
- 4) przeprowadzanie planowanych i doraźnych kontroli stanu oraz funkcjonowania urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego ze szczególnym uwzględnieniem wymagań sanitarnych;
- 5) zgłaszanie wniosków w sprawie stanu i funkcjonowania urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego;
- 6) współpraca z zakładami górnictwymi znajdującymi się na obszarze uzdrowiska lub obszarze ochrony uzdrowiskowej i podmiotami posiadającymi koncesję na wydobywanie i eksploatację naturalnych surowców leczniczych w sprawach prawidłowego wykorzystania tych surowców;
- 7) zgłaszanie wniosków w sprawie warunków naturalnych i właściwego kształtowania czynników środowiskowych w uzdrowisku lub na obszarze ochrony uzdrowiskowej.

Art. 27.

Naczelnny lekarz uzdrowiska prowadzi dokumentację związaną z nadzorem nad lecznictwem uzdrowiskowym.

Art. 28.

Działalność naczelnego lekarza uzdrowiska jest finansowana ze środków właściwego wojewody.

Art. 29.

Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres obowiązków i uprawnień dotyczący sprawowania nadzoru nad lecznictwem uzdrowiskowym przez naczelnego lekarza uzdrowiska,
- 2) szczegółowe zadania naczelnego lekarza uzdrowiska,
- 3) sposób finansowania zadań i zasady wynagradzania naczelnych lekarzy uzdrowiska,
- 4) zakres współpracy pomiędzy naczelnymi lekarzami uzdrowiska i organami, które utworzyły zakłady opieki zdrowotnej,
- 5) zakres współpracy pomiędzy naczelnym lekarzem uzdrowiska, konsultantem krajowym i konsultantami wojewódzkimi do spraw balneologii i medycyny fizykalnej

- kierując się koniecznością zapewnienia prawidłowego nadzoru nad zakładami lecznictwa uzdrowiskowego.

Art. 30.

1. Jeżeli z uprawnień, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2-4, korzysta minister właściwy do spraw zdrowia, zawiadamia o tym właściwego wojewodę, a wojewoda nie podejmuje wówczas odrębnych działań.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli z uprawnień kontrolnych korzysta wojewoda.

Art. 31.

Przepisy art. 20 stosuje się odpowiednio do Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 32.

Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb przeprowadzania kontroli, uwzględniając właściwą realizację celów kontroli oraz zapewnienie jej szybkości i skuteczności.

Rozdział 5

Nadawanie obszarowi statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej

Art. 33.

Granice obszaru, któremu został nadany status uzdrowiska albo status obszaru ochrony uzdrowiskowej, pokrywają się z granicami administracyjnymi gmin, miast lub jednostek pomocniczych gmin.

Art. 34.

1. Status uzdrowiska może być nadany obszarowi, który spełnia łącznie następujące warunki:
  - 1) posiada złoża naturalnych surowców leczniczych o potwierdzonych właściwościach leczniczych na zasadach określonych w ustawie;
  - 2) posiada klimat o właściwościach leczniczych potwierdzonych na zasadach określonych w ustawie;
  - 3) na jego obszarze znajdują się zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, przygotowane do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego;
  - 4) spełnia określone w przepisach o ochronie środowiska wymagania w stosunku do środowiska;

- 5) posiada infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej, w zakresie transportu zbiorowego, a także prowadzi gospodarkę odpadami.
2. Status obszaru ochrony uzdrowiskowej może być nadany obszarowi, który spełnia łącznie warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5.

Art. 35.

1. Gmina, która występuje o nadanie obszarowi statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej, jest obowiązana do uzyskania potwierdzenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu w formie świadectwa, o którym mowa w art. 36 ust. 4, wydanego przez jednostkę uprawnioną, o której mowa w art. 36 ust. 2.
2. Jednostka uprawniona, o której mowa w art. 36 ust. 2, wydaje nieodpłatnie gminie świadectwo, o którym mowa w art. 36 ust. 4, jeżeli właściwości lecznicze naturalnych surowców leczniczych i właściwości lecznicze klimatu będące podstawą wydania pierwszego świadectwa nie uległy zmianie.
3. W przypadku zmiany granic administracyjnych, o których mowa w art. 33, stosuje się odpowiednio przepis ust. 1.

Art. 36.

1. O potwierdzenie właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu do jednostek uprawnionych występuje gmina, która występuje o nadanie obszarowi statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej.
  2. Potwierdzenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu dokonują jednostki uprawnione do tego przez ministra właściwego do spraw zdrowia, na podstawie przeprowadzonych badań.
  3. Potwierdzenie właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu odbywa się na podstawie udokumentowanych badań potwierdzających te właściwości oraz wykluczających negatywne oddziaływanie na organizm ludzki.
  4. Jednostka uprawniona, o której mowa w ust. 2, wydaje gminie świadectwo dokumentujące potwierdzenie właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu.
  5. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, określi, w drodze rozporządzenia:
    - 1) zakres badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, o których mowa w ust. 2,
    - 2) kryteria oceny właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu,
    - 3) wzór świadectwa, o którym mowa w ust. 4
- kierując się odpowiednio koniecznością zapewnienia możliwie najlepszych warunków dla lecznictwa uzdrowiskowego oraz wskazaniem nauki i praktyki, a

także koniecznością uwzględnienia zakresu danych niezbędnych do prawidłowej identyfikacji jednostki, o której mowa w ust. 2.

6. Minister właściwy do spraw zdrowia ogłasza, w drodze obwieszczenia, w dzienniku urzędowym wydawanym przez tego ministra oraz na stronie internetowej ministerstwa aktualny wykaz jednostek, o których mowa w ust. 2.

Art. 37.

1. Jednostka ubiegająca się o prawo do wydawania świadectw, o których mowa w art. 36 ust. 4, występuje do ministra właściwego do spraw zdrowia o prawo do wydawania świadectw.
2. O prawo do wydawania świadectw, o których mowa w art. 36 ust. 4, mogą ubiegać się w szczególności szkoły wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe lub placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk.
3. Wniosek jednostki, o której mowa w ust. 1, zawiera dokumenty potwierdzające posiadanie odpowiedniego potencjału naukowego niezbędnego do tego celu, a w szczególności:
  - 1) sprzętu umożliwiającego przeprowadzanie badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu;
  - 2) wykwalifikowanej kadry naukowej dającej rękojmię właściwej oceny wyników badań;
  - 3) odpowiedniej do przeprowadzania badań bazy lokalowej.
4. Udzielenie prawa do wydawania świadectw, o których mowa w art. 36 ust. 4, odmowa udzielenia prawa oraz cofnięcie tego prawa następuje w drodze decyzji administracyjnej. Decyzji o cofnięciu prawa do wydawania świadectw nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.
5. Minister właściwy do spraw zdrowia cofa prawo do wydawania świadectw, o których mowa w art. 36 ust. 4, jeżeli jednostka uprawniona:
  - 1) przestała spełniać warunki wymagane do uzyskania tego prawa;
  - 2) uniemożliwia przeprowadzenie kontroli niezbędnej do stwierdzenia, czy spełnia warunki wymagane do uzyskania tego prawa.
6. W sprawach nieuregulowanych w ust. 1-5 stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.
7. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania kontroli jednostek uprawnionych, uwzględniając w szczególności sposób dokonywania poszczególnych czynności kontrolnych, ich zakres oraz dokumentację przebiegu kontroli, mając na uwadze potrzebę zapewnienia sprawnego przeprowadzenia kontroli.
8. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczególne wymagania, jakie powinna spełniać jednostka uprawniona, uwzględniając w szczególności konieczność sprecyzowania wymagań, o których mowa w ust. 3, a także wskazania nauki.

Art. 38.

1. Na obszarze uzdrowiska lub obszarze ochrony uzdrowiskowej wydziela się trzy rodzaje stref ochronnych, oznaczone literami „A”, „B” i „C”:

1) strefę „A” obejmującą obszar, na którym są zlokalizowane lub planowane zakłady i urzędy leczenia uzdrowiskowego, a także inne obiekty służące leczeniu uzdrowiskowemu lub obsłudze pacjenta lub turysty, w szczególności: pensjonaty, restauracje lub kawiarnie, dla której procentowy udział terenów zielonych wynosi nie mniej niż 75%;

- w strefie ochronnej „A” zabrania się:

- a) lokalizacji zakładów przemysłowych,
- b) lokalizacji budownictwa wielorodzinnego i jednorodzinnego, z wyjątkiem modernizacji obiektów istniejących, bez możliwości zwiększenia powierzchni ich zabudowy,
- c) uruchamiania pól biwakowych i campingowych, lokalizacji domków turystycznych i campingowych,
- d) prowadzenia targowisk, z wyjątkiem punktów sprzedaży pamiątek, wyrobów ludowych, produktów regionalnych lub towarów o podobnym charakterze, w formach i miejscach wyznaczonych przez gminę,
- e) trzymania zwierząt gospodarskich w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich,
- f) prowadzenia działalności rolniczej, w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535 oraz z 2005 r. Nr 14, poz. 113 i Nr 90, poz. 756),
- g) organizacji rajdów samochodowych i motorowych,
- h) lokalizacji stacji paliw, punktów dystrybucji produktów naftowych, nawozów sztucznych, składowisk odpadów stałych i płynnych, składowisk opału,
- i) lokalizacji parkingów w liczbie miejsc postojowych większej niż 10% miejsc sanatoryjnych w obiekcie,
- j) lokalizacji trwałych i tymczasowych obiektów i urządzeń, które mogą utrudniać lub zakłócać przebywanie pacjentów na tym obszarze, a w szczególności: stacji bazowych telefonii komórkowej, stacji nadawczych radiowych i telewizyjnych, stacji radiolokacyjnych i innych emitujących fale elektromagnetyczne,
- k) organizowania imprez masowych, w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. Nr 62, poz. 504), zakłócających proces leczenia uzdrowiskowego i działalności o charakterze rozrywkowym zakłócającej ciszę nocną w godz. 22⁰⁰ - 6⁰⁰, z wyjątkiem imprez masowych znajdujących się w harmonogramie imprez gminnych,
- l) lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z odrębnymi przepisami, w szczególności takich jak: warsztaty samochodowe, wędzarnie ryb, garbarnie,
- m) wszystkich czynności zabronionych, ujętych w wykazie dla strefy ochronnej „B” i „C”;

- 2) strefę „B”, dla której procentowy udział terenów zielonych wynosi nie mniej niż 55%, obejmującą obszar przyległy do strefy „A” i stanowiący jej otoczenie, który jest przeznaczony dla niemających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowskiej oraz nieuciążliwych w procesie leczenia obiektów usługowych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkaniowego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze lub objęty granicami parku narodowego lub rezerwatu przyrody albo jest lasem, morzem lub jeziorem, przy czym w strefie ochronnej „B” zabrania się:
- a) lokalizacji nowych oraz rozbudowy istniejących zakładów przemysłowych, punktów skupu złomu i punktów skupu produktów rolnych,
  - b) lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni większej niż 400 m² z obiektami towarzyszącymi,
  - c) lokalizacji i uruchamiania stacji paliw lub urządzeń emitujących fale elektromagnetyczne mogących znacząco oddziaływać na środowisko, nie bliżej niż 500 m od granicy obszaru strefy ochronnej „A”, uruchamiania punktów dystrybucji i składowania środków chemicznych, produktów naftowych i innych artykułów uciążliwych dla środowiska,
  - d) wycięcia drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć sanitarnych,
  - e) pozyskiwania surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze,
  - f) prowadzenia robót melioracyjnych mających na celu niekorzystną zmianę istniejących stosunków gruntowo-wodnych,
  - g) lokalizacji parkingów o wielkości powyżej 50 miejsc postojowych dla samochodów osobowych, dostawczych i autobusów,
  - h) wszystkich czynności zabronionych ujętych w wykazie dla strefy ochronnej „C”;
- 3) strefę „C” przyległą do strefy „B” i stanowiącą jej otoczenie, obejmującą obszar mający wpływ na zachowanie walorów krajobrazowych, klimatycznych oraz ochronę złóż naturalnych surowców leczniczych;
- w strefie ochronnej „C” zabrania się:
- a) nieplanowanego wycięcia drzew,
  - b) prowadzenia działań powodujących niekorzystną zmianę stosunków wodnych,
  - c) lokalizacji nowych uciążliwych obiektów budowlanych i innych uciążliwych obiektów, w tym zakładów przemysłowych,
  - d) prowadzenia działań mających wpływ na fizjografię uzdrowiska i jego założenia przestrzenne lub właściwości lecznicze klimatu.
2. Gmina, która uzyskała status uzdrowiska lub status obszaru ochrony uzdrowskiej, sporządza i uchwała miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na zasadach określonych w odrębnych przepisach, w terminie do 2 lat od dnia uzyskania statusu.

Art. 39.

1. Gmina, która zamierza wystąpić o nadanie danemu obszarowi statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej, w celu określenia możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na tym obszarze, sporządza operat uzdrowiskowy.
2. Operat uzdrowiskowy jest sporządzany w formie pisemnej, w podziale na część opisową i graficzną.
3. Część opisową operatu uzdrowiskowego sporządza się również w formie elektronicznej.
4. W części opisowej operatu uzdrowiskowego uwzględnia się w szczególności:
  - 1) nazwę gminy;
  - 2) określenie obszaru, który będzie objęty wystąpieniem o nadanie statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej;
  - 3) opis zagospodarowania przestrzennego obszaru, o którym mowa w pkt 2, z uwzględnieniem poszczególnych stref ochronnych, o których mowa w art. 38 ust. 1; opis powinien zawierać wskazanie powierzchni każdego z wymienionych obszarów oraz dokładne dane o lokalizacji i stanie infrastruktury technicznej, w tym komunikacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą oraz działalność rekreacyjno-wypoczynkową i lecznictwo uzdrowiskowe;
  - 4) określenie projektowanych stref ochronnych, o których mowa w art. 38 ust. 1, wraz z określeniem koniecznych do zachowania obszarów biologicznie czynnych oraz określeniem czynności zabronionych w poszczególnych strefach ochronnych;
  - 5) opis właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu na obszarze, który będzie objęty wystąpieniem o nadanie statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej;
  - 6) świadectwa potwierdzające właściwości lecznicze naturalnych surowców leczniczych i właściwości lecznicze klimatu;
  - 7) informacje na temat działających zakładów lecznictwa uzdrowiskowego oraz urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego lub dane o planach w tym zakresie;
  - 8) wskazanie kierunków leczniczych i przeciwwskazań dla przyszłego uzdrowiska;
  - 9) opis istniejących obszarów i terenów górniczych ze wskazaniem, zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego, ich wyznaczonych granic lub projektowanego położenia, nazwy kopaliny głównej oraz towarzyszącej;
  - 10) informacje o ujęciach wody, sieci wodno-kanalizacyjnej, oczyszczalniach ścieków, gospodarce odpadami oraz o mogących wystąpić zagrożeniach ekologicznych;
  - 11) informacje o stanie czystości powietrza oraz natężeniu hałasu, opracowane zgodnie z odrębnymi przepisami;
  - 12) datę sporządzenia i podpis wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

5. Część graficzna operatu uzdrowiskowego obejmuje mapy obszaru, któremu ma zostać nadany status uzdrowiska albo status obszaru ochrony uzdrowiskowej, z zaznaczeniem poszczególnych planowanych stref ochronnych oraz graficznym przedstawieniem informacji, o których mowa w ust. 4 pkt 3, 4, 7, 9 i 10.
6. Część graficzną sporządza się w skali nie mniejszej niż 1:10 000 dla projektowanej strefy ochronnej „A” oraz 1:25 000 dla strefy ochronnej „B” i „C”.

Art. 40.

1. Gmina przesyła operat uzdrowiskowy ministrowi właściwemu do spraw zdrowia w celu potwierdzenia spełnienia warunków koniecznych do nadania statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej przez obszar, dla którego sporządzono operat uzdrowiskowy.
2. Stwierdzenie, w oparciu o przesłany operat uzdrowiskowy, spełnienia warunków, o których mowa w art. 34, następuje w drodze decyzji o potwierdzeniu możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze, dla którego sporządzono operat uzdrowiskowy.
3. Minister właściwy do spraw zdrowia występuje do gminy o uzupełnienie danych lub informacji, o których mowa w art. 39 ust. 4, jeżeli operat uzdrowiskowy ich nie zawiera.
4. Nieuzupełnienie informacji, o których mowa w art. 39 ust. 4, w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wystąpienia ministra właściwego do spraw zdrowia, stanowi podstawę do wydania decyzji o odmowie potwierdzenia możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze, dla którego sporządzono operat uzdrowiskowy.

Art. 41.

1. Rada gminy, po uzyskaniu decyzji, o której mowa w art. 40 ust. 2, uchwała, na podstawie operatu uzdrowiskowego, statut uzdrowiska lub statut obszaru ochrony uzdrowiskowej, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Statut uzdrowiska lub statut obszaru ochrony uzdrowiskowej zawiera w szczególności:
  - 1) nazwę uzdrowiska lub nazwę obszaru ochrony uzdrowiskowej i jego granice;
  - 2) określenie stref ochronnych, o których mowa w art. 38 ust. 1, wraz z określeniem koniecznych do zachowania obszarów biologicznie czynnych, oraz określenie czynności zabronionych w poszczególnych strefach ochronnych;
  - 3) kierunki lecznicze dla danego uzdrowiska;
  - 4) granice obszaru i terenu górniczego, wyznaczone na podstawie przepisów prawa geologicznego i górniczego, albo projektowane położenie tego obszaru i terenu oraz w odniesieniu do uzdrowiska – wykaz zakładów i urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego.
3. Rada gminy uchwała statut uzdrowiska lub statut obszaru ochrony uzdrowiskowej w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 42 ust. 2.

Art. 42.

1. Minister właściwy do spraw zdrowia, po potwierdzeniu zgodnie z art. 36 ust. 2, spełnienia przez obszar warunków niezbędnych do uzyskania statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej, występuje do Rady Ministrów z wnioskiem o nadanie danemu obszarowi statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej.
2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, nadaje danemu obszarowi status uzdrowiska albo status obszaru ochrony uzdrowiskowej, określając:
  - 1) nazwę uzdrowiska albo nazwę obszaru ochrony uzdrowiskowej,
  - 2) granice obszaru uzdrowiska albo granice obszaru ochrony uzdrowiskowej,
  - 3) kierunki lecznicze oraz wskazania i przeciwwskazania do leczenia w danym uzdrowisku- z uwzględnieniem właściwości leczniczych występujących na tym obszarze naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu.
3. Minister właściwy do spraw zdrowia prowadzi rejestr uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej.

Art. 43.

1. Gmina, na obszarze której znajduje się uzdrowisko lub obszar ochrony uzdrowiskowej, jest obowiązana do sporządzenia i przedstawienia, nie rzadziej niż raz na 10 lat, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia operatu uzdrowiskowego, celem potwierdzenia spełniania przez jej obszar albo jego część wymagań określonych w ustawie.
2. Jeżeli na podstawie złożonego operatu uzdrowiskowego minister właściwy do spraw zdrowia stwierdzi nieprawidłowości, wyznacza okres dostosowawczy w celu ich usunięcia. Okres ten nie może być dłuższy niż 5 lat.
3. W przypadku nieusunięcia nieprawidłowości, o których mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw zdrowia występuje do Rady Ministrów o pozbawienie danego obszaru statusu uzdrowiska lub statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, stosuje się przepisy art. 44 ust. 2 i 3.

Art. 44.

1. Jeżeli ustały warunki uzasadniające nadanie danemu obszarowi statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej, minister właściwy do spraw zdrowia występuje do gminy o podjęcie działań koniecznych w celu przywrócenia tych warunków.
2. Jeżeli gmina w terminie 5 lat nie przywróci warunków, o których mowa w ust. 1, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, pozbawia dany obszar takiego statusu.
3. Statut uzdrowiska lub statut obszaru ochrony uzdrowiskowej traci moc z dniem wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 2.

Rozdział 6

Gminy uzdrowiskowe i gminy posiadające status obszaru ochrony uzdrowiskowej

Art. 45.

1. Do nazwy miejscowości, w której granicach administracyjnych znajduje się obszar uzdrowiska, może zostać dodany odpowiednio wyraz „zdrój”, jeżeli podstawą leczenia uzdrowiskowego są wody lecznicze, lub wyraz „cieplice” bądź „uzdrowisko termalne”, jeżeli podstawą leczenia uzdrowiskowego są wody termalne.
2. Zmiany nazw miejscowości, o których mowa w ust. 1, odbywają się na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz.U. Nr 166, poz. 1612 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141).

Art. 46.

Gmina uzdrowiskowa oraz gmina posiadająca status obszaru ochrony uzdrowiskowej, poza zadaniami przewidzianymi przepisami ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, realizuje zadania własne związane z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska, w szczególności w zakresie:

- 1) gospodarki terenami, z uwzględnieniem potrzeb lecznictwa uzdrowiskowego, ochrony złóż naturalnych surowców leczniczych oraz czynności, których wykonywanie jest zabronione w poszczególnych strefach ochronnych, o których mowa w art. 38 ust. 1;
- 2) ochrony warunków naturalnych uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz spełniania wymagań w zakresie dopuszczalnych norm zanieczyszczeń powietrza, natężenia hałasu, odprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, gospodarki odpadami, emisji pól elektromagnetycznych, o których mowa w odrębnych przepisach;
- 3) tworzenia warunków do funkcjonowania zakładów i urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego oraz rozwoju infrastruktury komunalnej w celu zaspokajania potrzeb osób przebywających w gminie w celu leczenia uzdrowiskowego;
- 4) tworzenia i ulepszania infrastruktury komunalnej i technicznej przeznaczonej dla uzdrowisk lub obszarów ochrony uzdrowiskowej, związanej ze spełnieniem warunków, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 5.

Art. 47.

1. W gminie uzdrowiskowej oraz w gminie posiadającej status obszaru ochrony uzdrowiskowej rada gminy powołuje stałą komisję uzdrowiskową, określając przedmiot jej działania i skład osobowy.
2. Komisja uzdrowiskowa jest organem opiniodawczo-doradczym rady gminy w sprawach dotyczących uzdrowiska oraz obszaru ochrony uzdrowiskowej. Do zadań komisji uzdrowiskowej należy w szczególności:

- 1) opiniowanie projektu operatu uzdrowiskowego;
- 2) opiniowanie projektu statutu uzdrowiska lub statutu obszaru ochrony uzdrowiskowej;
- 3) opiniowanie projektu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących tereny wchodzące w skład stref ochronnych;
- 4) opiniowanie gminnych programów ochrony środowiska;
- 5) opiniowanie projektów programów zamierzeń inwestycyjnych gminy dotyczących obszaru uzdrowiska oraz obszaru ochrony uzdrowiskowej.

Art. 48.

Gmina uzdrowiskowa w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 46, ma prawo do pobierania opłaty uzdrowiskowej na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Art. 49.

1. Gmina uzdrowiskowa realizująca zadania, o których mowa w art. 46, otrzymuje dotację z budżetu państwa w wysokości równej wpływom z tytułu opłaty uzdrowiskowej pobranej w uzdrowisku w roku poprzedzającym rok bazowy w rozumieniu ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 203, poz. 1966).
2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego, określi, w drodze rozporządzenia, tryb i terminy ustalenia oraz przekazania dotacji, kierując się potrzebą zabezpieczenia środków na realizację zadań gmin uzdrowiskowych.

Rozdział 7

Przepisy karne

Art. 50.

Kto:

- 1) utrudnia albo uniemożliwia przeprowadzenie oceny zgodności leczenia uzdrowiskowego z kierunkami leczniczymi, o których mowa w art. 13 ust. 1,
- 2) utrudnia albo uniemożliwia sprawowanie nadzoru nad zachowaniem warunków leczniczych i środowiskowych warunkujących przyznanie i utrzymanie statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej,
- 3) będąc do tego obowiązany nie dostosowuje działalności zakładów lecznictwa uzdrowiskowego do przepisów ustawy w wyznaczonym terminie lub nie usuwa stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości,
- 4) będąc do tego obowiązany nie informuje pisemnie ministra właściwego do spraw zdrowia o sposobie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w zaleceniach pokontrolnych, o których mowa w art. 20 ust. 3 pkt 1

- podlega karze grzywny.

Art. 51.

Orzekanie w sprawach, o których mowa w art. 50, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 52.

W ustawie z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1362, z późn. zm.⁶⁾) art. 24b otrzymuje brzmienie:

„Art. 24b. Główny Inspektor Pracy może udzielić pracownikowi wykonującemu lub nadzorującemu czynności kontrolne płatnego urlopu zdrowotnego na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe na okres ustalony w tym skierowaniu, nieprzekraczający 30 dni w roku kalendarzowym.”.

Art. 53.

W ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981 i Nr 240, poz. 2055 oraz z 2004 r. Nr 273, poz. 2703) w art. 6 w ust. 1 uchyla się pkt 6.

Art. 54.

W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 84, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) opłatę uzdrowiskową”;

2) w art. 17:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Opłata miejscowa jest pobierana od osób fizycznych przebywających dłużej niż dobę w celach turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych:

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 166, poz. 1360, z 2003 r. Nr 170, poz. 1652 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 173, poz. 1808 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 564 i Nr 110, poz. 926.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1683, z 2003 r. Nr 96, poz. 874, Nr 110, poz. 1039, Nr 188, poz. 1840, Nr 200, poz. 1953 i Nr 203, poz. 1966 oraz z 2004 r. Nr 92, poz. 880 i poz. 884, Nr 96, poz. 959, Nr 123, poz. 1291 i Nr 281, poz. 2782.

- 1) w miejscowościach posiadających korzystne właściwości klimatyczne, walory krajobrazowe oraz warunki umożliwiające pobyt osób w tych celach;
- 2) w miejscowościach znajdujących się na obszarach, którym nadano status obszaru ochrony uzdrowiskowej na zasadach określonych w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399)

- za każdy dzień pobytu w takich miejscowościach.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Opłata uzdrowiskowa jest pobierana od osób fizycznych przebywających dłużej niż dobę w celach zdrowotnych, turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych w miejscowościach znajdujących się na obszarach, którym nadano status uzdrowiska na zasadach określonych w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, za każdy dzień pobytu w takich miejscowościach.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Opłaty miejscowej oraz opłaty uzdrowiskowej nie pobiera się:

- 1) pod warunkiem wzajemności - od członków personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub zwyczajów międzynarodowych, jeżeli nie są obywatelami polskimi i nie mają miejsca pobytu stałego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) od osób przebywających w szpitalach,
- 3) od osób niewidomych i ich przewodników,
- 4) od podatników podatku od nieruchomości z tytułu posiadania domów letniskowych położonych w miejscowości, w której pobiera się opłatę miejscową albo uzdrowiskową,
- 5) od zorganizowanych grup dzieci i młodzieży szkolnej.”

d) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Od osób, od których pobierana jest opłata uzdrowiskowa, nie pobiera się opłaty miejscowej.”;

3) w art. 19 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) określa zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności i wysokość stawek opłat określonych w ustawie, z tym że:

- a) stawka opłaty targowej nie może przekroczyć 597,86 zł dziennie,
- b) stawka opłaty miejscowej w miejscowościach, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1, nie może przekroczyć 1,67 zł dziennie,
- c) stawka opłaty miejscowej w miejscowościach posiadających status obszaru ochrony uzdrowiskowej nie może przekroczyć 2,40 zł dziennie,

- d) stawka opłaty uzdrowiskowej nie może przekroczyć 3,33 zł dziennie,
- e) stawka opłaty administracyjnej nie może przekroczyć 199,50 zł.”.

Art. 55.

W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435) w art. 15 w pkt 7 lit. b otrzymuje brzmienie:

- „b) w strefach ochronnych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. Nr 167, poz. 1399).”.

Art. 56.

W ustawie z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz.U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641 i Nr 273, poz. 2703) w art. 45 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Funkcjonariusz celny, po 5 latach służby, może otrzymać płatny urlop zdrowotny, z zachowaniem prawa do uposażenia. Urlopu zdrowotnego udziela kierownik urzędu na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe, na okres ustalony w tym skierowaniu, nieprzekraczający jednak 30 kolejnych dni w każdym roku kalendarzowym.”.

Art. 57.

W ustawie z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. Nr 89, poz. 991 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 876) w art. 12 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) powierzchnia upraw, na której stosuje się nawozy, wynosi co najmniej 30 ha i jest umiejscowiona w odległości co najmniej 500 m od dróg publicznych, budynków i obiektów inwentarskich, pasiek, upraw zielarskich, ogrodów działkowych, rezerwatów przyrody, parków narodowych, uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej oraz innych obiektów i obszarów chronionych na podstawie odrębnych przepisów, w stosunku do których obowiązuje zakaz stosowania środków chemicznych.”.

Art. 58.

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.⁸⁾) w art. 86:

- a) w ust. 1 w pkt 6:
  - lit. a otrzymuje brzmienie:

---

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 115, poz. 1229, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233, poz. 1957, z 2003 r. Nr 46, poz. 392, Nr 80, poz. 717 i 721, Nr 162, poz. 1568, Nr 175, poz. 1693, Nr 190, poz. 1865 i Nr 217, poz. 2124, z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 49, poz. 464, Nr 70, poz. 631, Nr 91, poz. 875, Nr 92, poz. 880, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1263, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2784 oraz z 2005 r. Nr 25, poz. 202 i Nr 62, poz. 552 i Nr 113, poz. 954.

- „a) terenu kraju, z wyłączeniem obszarów parków narodowych, uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. Nr 167, poz. 1399),”
- lit. c otrzymuje brzmienie:
- „c) uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej w rozumieniu ustawy wymienionej w lit. a).”
- b) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) czas obowiązywania dopuszczalnych poziomów niektórych substancji dla terenu kraju, z wyłączeniem obszarów parków narodowych, obszarów uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej w rozumieniu ustawy wymienionej w ust. 1 pkt 6 lit. a), oraz dla tych obszarów.”

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 59.

1. Obszary uznane za uzdrowiska na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów stają się uzdrowiskami w rozumieniu niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Gmina właściwa ze względu na położenie uzdrowiska jest obowiązana w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy do sporządzenia i przedłożenia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia operatu uzdrowiskowego i uchwalenia statutu uzdrowiska, o których mowa w ustawie.
3. Gmina, o której mowa w ust. 2, jest obowiązana do uchwalenia tymczasowego statutu uzdrowiska i przedłożenia go ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
4. Uchwalenie tymczasowego statutu, o którym mowa w ust. 3, nie wymaga sporządzenia operatu uzdrowiskowego.
5. W przypadku niespełnienia przez gminę wymagań określonych w ust. 2 lub 3 stosuje się odpowiednio przepisy art. 44 ust. 2 i 3.

Art. 60.

Dotacja dla gmin uzdrowiskowych, o której mowa w art. 49 ust. 1, za 2006 r. i 2007 r. zostanie ustalona na podstawie danych o opłacie miejscowej pobieranej odpowiednio w 2004 r. i 2005 r. w miejscowościach uzdrowiskowych na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 61.

1. Przepis art. 38 ust. 1 pkt 1 lit. b odnoszący się do zakazu lokalizacji budownictwa jednorodzinnego w strefie ochronnej „A” nie dotyczy osób, które uzyskały prawo do nieruchomości przed dniem wejścia w życie ustawy.

2. Do postępowań w sprawach, o których mowa w art. 38 ust. 1, wszczętych, a niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 62.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym (Dz.U. Nr 23, poz. 150, z późn. zm.⁹⁾) zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy, o ile nie są z nią sprzeczne, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie.

Art. 63.

Osoba, która do dnia wejścia w życie ustawy pełniła funkcję naczelnego lekarza uzdrowiska, o którym mowa w art. 7 ustawy wymienionej w art. 62, przekaze wojewodzie całość dokumentacji związanej z nadzorem nad uzdrowiskiem, w tym rejestr zakładów i urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 64.

Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz zakładów lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonych w formie jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, utworzonych w wyniku komercjalizacji uzdrowiskowych przedsiębiorstw państwowych, dla których organem założycielskim był minister właściwy do spraw zdrowia, które nie będą podlegać prywatyzacji, kierując się:

- 1) zapewnieniem równego i powszechnego dostępu do lecznictwa uzdrowiskowego;
- 2) zapewnieniem leczenia uzdrowiskowego o zróżnicowanych kierunkach leczniczych;
- 3) wielkością oraz ilością posiadanych i wykorzystywanych przez spółkę zasobów tworzyw leczniczych;
- 4) możliwością rozwoju kierunku rehabilitacyjnego;
- 5) posiadanymi przez spółkę urządzeniami lecznictwa uzdrowiskowego.

Art. 65.

Traci moc ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym (Dz. U. Nr 23, poz. 150, z 1987 r. Nr 33, poz. 180, z 1989 r. Nr 20, poz. 107 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1998 r. Nr 162, poz. 1116 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268).

---

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1987 r. Nr 33, poz. 180, z 1989 r. Nr 20, poz. 107 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1998 r. Nr 162, poz. 1116 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268.

Art. 66.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.